

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Όσιος Νικόδημος ο Βατοπεδινός

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/2124/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 4/8/2012 12:12:00 πμ
Δημιουργία εγγράφου: 17/06/2026 11:32:13

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 11 Ιουλίου εκάστου έτους.

Ιερά Λείψανα: Η Κάρα του Αγίου βρίσκεται στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους.

Ημ/νια Βίου: 4/8/2012 12:12:00 πμ

Βιογραφία

Πῶς ἀγέραςτον καταλίπω τοῖς λόγοις;
Τὸν Νικόδημον, ὦ γέρας νήψις νόου;

Θεωρία καὶ πράξει νικητῆς ὤφθης,
Κατ' ἐχθροῦ Νικόδημε, τοῦ παμβεβήλου.
Πῶς ἀγέραςτον καταλίπω τοῖς λόγοις,
Τὸν Νικόδημον ὦ γέρας νήψις νόου;

Ο Ὅσιος Νικόδημος, κατὰ κόσμο Νικηφόρος, ασκήτευε σε κελλί κοντά στη μονή Βατοπαιδίου στις αρχές του 14ου μ.Χ. αιώνα. Προήρχετο από το ὄρος του Αυξεντίου, που βρισκόταν κοντά στη Χαλκηδόνα της Μικράς Ασίας και αποτελούσε περίφημο μοναστικό κέντρο από τον 5ο μ.Χ. αιώνα. Λόγω επιδρομών των Τούρκων ήλθε στο Ἅγιον Ὄρος και εγκαταστάθηκε πλησίον της μονής Βατοπαιδίου. Εκεί τον βρήκε ο Ἅγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς (βλέπε 14 Νοεμβρίου) ασκούμενο και λόγω της μεγάλης του αρετῆς θέλησε να του υποταχθεί. Πληροφορίες σχετικές μας δίνει ο Ἅγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος (βλέπε 11 Οκτωβρίου) στην εξάισια βιογραφία του: Ο ἅγιος Γρηγόριος «παρά τη του Βατοπεδίου γενόμενος λαύρα Νικοδήμω φοιτᾷ τῷ γενναίῳ, ἀνδρὶ θαυμαστῷ κατὰ τε πράξιν και θεωρίαν, ὡς οἱ Ἄθῳ παροικούντες πλην ὀλίγων εἰσασι πάντες, κατὰ μὲν τὸν Αυξεντίου βουνόν, ὡς ἀπαντικρὺ Βυζαντίου πρὸς ἀνατολὰς ἐν Χρυσουπόλει πέραν πρὸς τῷ ἄκρῳ κείται τῆς Προποντίδος, πρότερον πάσαν ἀρετῆς ὁδὸν ἠσκηκότι πρὸς ἄκρον, ἐν τῇ του Βατοπεδίου δ' ἐς ὕστερον γενομένῳ και τοὺς αὐτοὺς τῆς ἀρετῆς ἀθλοὺς μετὰ τῆς σῆς σπουδῆς και τῆς προθυμίας ἐπὶ πλείστον διηνυκότι, ἐνθα δὴ και τοῦ θαυμαστοῦ και μακαρίου μακαρίως διὰ Χριστὸν τετύχηκε τέλους. Τούτῳ τοίνυν καλῶς ο καλὸς ἐκεῖ Γρηγόριος προσελθὼν αὐτοῦ πού σκηνομένῳ καθ' ἡσυχίαν και κείρεται παρ' αὐτοῦ και πρὸς υποταγὴν εαυτὸν τελείαν ἐκδίδωσιν».

Ευρισκόμενος πλησίον του θεοφόρου αὐτοῦ Γέροντος ο Ἅγιος Γρηγόριος εἶχε τελεία υπακοή και υποταγή, συνεχὴ νηστεία και ἀγρυπνία, ἀκατάπαυστη προσευχή, θερμὴ θεοτοκοφιλία, ἀγιοφάνειες και ὑψηλὲς πνευματικὲς καταστάσεις, στις ὁποῖες τὸν ὀδηγοῦσε και διατηροῦσε ο θεωρητικὸς και διακριτικὸς ὅσιος Νικόδημος. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ κατόπιν παρουσίας του Ἁγίου Ἰωάννου του Θεολόγου τὸν υποδείχθηκε να ἐπαναλαμβάνει τὴν προσευχὴ του· «Φώτισόν μου τὸ σκότος».

Ὅλοι οἱ βιογράφοι του Ἁγίου Γρηγορίου του Παλαμά ἀναφέρονται στὸν Γέροντα τὸν ὅσιο Νικόδημο και τὸν ὀνομάζουν: «γενναῖον και θαυμαστὸν Μοναχὸν κατὰ πράξιν και θεωρίαν, γνωστὸν εἰς ὀλόκληρον τὸ Ἅγιον Ὄρος διὰ τὴν ἀρετὴν του». «Πολὺ γνωστὸν σε ὅλους τοὺς ἀγιορείτας. ὁ Νικόδημος ζούσε ἡσυχαστικὰ και ἦταν μεγάλος Γέροντας». Πηγὴ ὅλων τῶν πληροφοριῶν εἶναι ὁ ἅγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος.

Κατὰ τὸν ἅγιο Φιλόθεο· «Τρίτος ἐνιαυτῶς τῷ Γρηγορίῳ μετὰ τὴν ἀποταγὴν ἠν και Νικόδημος ὁ καθηγητῆς και πατὴρ πλήρης ἡμερῶν τῶν τε Θεῶν ὁμοῦ γεγονῶς και τῶν ἀνθρωπίνων ευκλεῶς και μακαρίως ὄντως ἐξεδήμει πρὸς Κύριον». Ἐμεινε λοιπὸν ὁ ἅγιος Γρηγόριος παρά τὸν ὅσιο Νικόδημο ἐπὶ μίᾳ τριετίᾳ (1319 - 1322 μ.Χ.).

Ἡ μνήμη του ὁσίου Νικοδήμου τιμᾶται στις 11 Ἰουλίου. Ἀκολουθία ἐποίησε ὁ ὑμνογράφος Χαραλάμης Μπούσιας.

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Νικηφόρους ἀγῶνας κατὰ τοῦ δράκοντος, ἀσκητικῆ πολιτεία ἐν τοῖς ὀρίοις σοφέ, τῆς Μονῆς Βατοπεδίου πόθῳ ἤγαγες, καὶ ἀρετῶν ὑψηλῆς, χρηματίσας πρὸς μονάς, Νικόδημε αἰωνίου, μεταβέβηκας ἰκετεύειν, Χριστὸν ὑπὲρ τῶν σὲ τιμώντων φαιδρῶς.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Ὡς εὐσεβείας ὑποφήτην καὶ διδάσκαλον, καὶ θείας γνώσεως ἀσύλητον θησαύρισμα, ἀνυμνοῦμέν σε ἀγλάϊσμα μοναζόντων, ἀλλ' ὡς γνῶμων ἀκριβέστατος ἀσκήσεως, καθοδήγησον ἡμᾶς πρὸς βίον ἄληκτον, τοὺς κραυγάζοντας· Χαῖρε Πάτερ Νικόδημε.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις μονοτρόπων φῶς τηλαυγές, χαίροις διδασκάλων, θεοπνεύστων ὑπογραμμέ, χαίροις ὁ κοσμήσας, Μονὴν Βατοπεδίου, ἀγῶσι θεαρέστοις μάκαρ Νικόδημε.

Ὁ Οἶκος

Ἄριστος ὑψηλῆς, εὐσεβείας ἐπώφθης, Νικόδημε Ὀσίων φαιδρότης, νικηφόρους ἀγῶνας γὰρ σύ, διεξάγων κατὰ τοῦ δεινοῦ ὄφους, τὸν νοῦν κακῶν ἐκάθηρας, διό σοι ἐκβοῶμεν ταῦτα·

Χαῖρε, λειμῶν διδαγμάτων θεῖος·
χαῖρε, ψυχῶν κλονουμένων τεῖχος.
Χαῖρε, φοιτητῶν σου κανὼν ἀπλανέστατος·
χαῖρε, ἀρετῶν ῥοδεῶν εὐωδέστατος.
Χαῖρε, στόμα θεοκίνητον, κατευφραῖνον μοναστάς·
χαῖρε, ὄμμα γαληνότατον, τὸ οἰκτίρον ἀσκητάς.
Χαῖρε, ὅτι ἐκλάμπεις φωτισμοῦ θείου χάριν·
χαῖρε, ὅτι ἐκλύεις τοῦ δολίου τὴν μῆνιν.
Χαῖρε, ὑλκάς ἠθῶν τῆς σεμνότητος·
χαῖρε, λαμπὰς ἀρρήτου φαιδρότητος.
Χαῖρε, φωτὸς τοῦ ἀκτίστου ὁ μύστης·
χαῖρε, παντὸς εὐσεβοῦς ὁ προστάτης.
Χαῖρε, Πάτερ Νικόδημε.

Ἄτερον Ὁ Οἶκος

Ἦχος πλ. δ΄. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Δεδεγμένος τῆς χάριτος θεῖον φῶς, καὶ σοφίαν τὴν κρείττω πεπλουτηκῶς, διέλαμψας Ὅσιε, ἐν τῷ Ἄθῳ Νικόδημε, καὶ διδασκάλων ὠφθης, φωστὴρ φαινότητος, καταπυρσεύσας πάσας, ἀζύγων τὰς φάλαγγας, γνώσεως ἀκτίσι, τοῦ φωτὸς τοῦ ἀκτίστου, δι' οὗ καὶ ἡμαύρωσας, τὴν ἀπάτην τοῦ ὄφους, ἀσκουμένων ακρώρεια, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων, ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἀγίαν μνήμην σου.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Νικόδημος ο Βατοπεδινός

Σχετικές συνδέσεις

1. [Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός](#)
2. [Άγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης](#)

Παραπομπές

1. [Απόψεις για τη Μονή Βατοπαιδίου \(και όχι μόνο\)](#)
2. [VOUTSINASILIAS](#)
3. [Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού](#)
4. [ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ](#)